

het onteigenen en vernietigen van besmet goed door de gemeentebesturen op rijkskosten tegen te gaan. Dit oude onrecht is al vaak aangetoond. Bij de royale taxatie werd zoo voor menigeen de ramp in een zegen veranderd. En hoeveel dit den staat gekost heeft, kwam men niet te weten, daar deze kosten met andere uitgaven samen werden verantwoord. Men zie hiervoor dit *Tijdschrift* 1895, I, n°. 4, vergaderingen van de geneesdige raden. Ik heb als geneeskundig ambtenaar den indruk gekregen, dat deze onmenschkundige bepaling tot een zeer ongewenscht gunstbetoon aanleiding gaf en ik verheug er mij over, dat Amsterdam nooit aan dat geknoei heeft medegedaan.

In tegenstelling met de bedoeling der regeering, die dit nadeel wilde halveeren, blijft het nu geheel bestaan. Ja, als men volgens den wensch van den vader der wet op de volksgezondheid, mr. GOEMAN BORGESIUS, op die manier bij gevallen van tuberculose gaat handelen, zal de jaarlijksche uitgaaf wel verdubbeld worden, zonder dat de volksgezondheid er door gebaat wordt. En zelfs in ons gezond Nederland is er toch nog wel het een en ander te verbeteren, waarvoor men thans de middelen niet beschikbaar heeft.

Amsterdam, Juni 1910.

R. H. SALTET.

KOSSAM.

Omtrent het in n°. 25, Eerste Helft gerefereerde dysenterie-middel deelt een oud-Indisch collega mij welwillend mede, dat de z. g. n. Macassaarsche pitjes in Indië reeds lang worden aangewend, niet steeds met gewenscht gevolg, en dat „EERNSTMAN's *Vademecum*”, 3de druk, 1904, de wijze van toediening opgeeft.

Ook werd mij er op gewezen, dat fructus Bruceae reeds in onze Pharmacopoea is opgenomen.

H. PINKHOF.

BRIEF WISSELING.

DE GESCHIEDENIS VAN JAN KWAK.

Het ijverig bestuur der „Vereeniging tegen de kwakzalverij” heeft de geschiedenis van den kwakzalver in woord en beeld doen brengen en roept onze hulp in voor de verspreiding van haar „cents-prent”. Wij willen die niet weigeren, al zijn wij ook slechts matig hoopvol gestemd omtrent de nuttige uitwerking van deze onderneming.

De vereeniging hoopt, dat vele belangstellenden een aantal zullen bestellen om die onder de bevolking te verspreiden; de kosten van één cent per stuk zijn daarvoor geen bezwaar. Bij iedere zending wordt 10 cents berekend voor porto en emballage. Men richte zijn aanvraag aan den secretaris E. J. ABRAHAMS, Amsterdam, Keizersgracht 373; de platen worden na ontvangst van postwissel toegezonden.

Behalve de plaat, waarvan onze lezers in dit nummer een exemplaar ter kennismaking aantreffen, wordt ook een kinderprentenboek met deze prentjes

gedrukt, met op elke bladzijde één prentje, dat tegen 10 cts. wordt verkrijgbaar gesteld. De silhouetten zijn geteekend door NELLY BODENHEIM.

Redactie.

BERICHTEN.

Wetten, Besluiten, Officiële verslagen, enz.

Reorganisatie burgerlijk-geneeskundigen dienst.

In de vergaderingen der Tweede Kamer van 15 en 22 Juni is behandeld het wetsontwerp tot wijziging en verhooging van de begroting van uitgaven van Nederlandsch-Indië voor het dienstjaar 1910, ten behoeve van de reorganisatie van den burgerlijken geneeskundigen dienst.

De heer SCHAPER bespreekt den bureaucratischen geest van dit wetsontwerp en de schrielheid, die betracht wordt waar het geldt de bevordering der volksgezondheid en de bezoldiging der inlandsche geneeskundigen, vroedvrouwen en oogheekundigen. Hij zegt verder den indruk gekregen te hebben, dat er veel niet deugt in den geneeskundigen dienst, dat er onder de geneeskundigen bestaat onderling wantrouwen en corruptie; als voorbeeld van die corruptie haalt hij het gebeurde op de Oostkust van Sumatra aan. De scheiding tuschen den militairen en burgerlijken geneeskundigen dienst, door dit ontwerp voorgesteld, juicht spreker zeer toe. De uitbreiding voor poliklinische behandeling keurt hij ook goed, maar hij zou het betreuren, wanneer daardoor de oprichting van ziekenhuizen werd tegengegaan. Voorts acht hij het het best den inspecteurs alle particuliere praktijk, ook de consultatieve te verbieden. Dat men de inlandsche hulpgeneesheeren wil verlagen tot verplegers keurt hij af en evenzeer ontraadt hij ten sterkste het verminderen van de opleiding der inlandsche geneesheeren. Wat betreft de verloskundige hulp verdedigt hij nogmaals het stelsel door dr. VAN BUUREN voorgestaan; dat de inlandsche vroedvrouwen als verpleegsters in de ziekenhuizen zullen dienst doen, acht hij verkeerd; hij bepleit de oprichting van een vroedvrouwenschool en hoopt, dat de minister de deur zal openhouden voor het stelsel-VAN BUUREN.

De heer BOOGAARDT brengt hulde aan de reorganisatie-commissie voor den verrichten arbeid en wijst er verder op, dat dit wetsontwerp slechts is de eerste steen van een gebouw dat later zal komen; daarom kan men nu niet van schrielheid spreken. Ook deze spreker waarschuwt tegen verlaging van het onderwijspeil aan de dokter-djawa-school en pleit voor openstelling der school ook voor anderen dan inlanders, bijv. Indo's en Chineezzen; aan de beste leerlingen zou men dan de gelegenheid kunnen geven naar Nederland te worden gezonden om hun geneeskundige studiën te voltooien.

Ook de heeren VERHEY en COLIJN waarschuwen tegen het verminderen van de opleiding aan de dokter-djawa-school. Misschien kan mettertijd uit de dokter-djawa-school met de rechtschool en afdeling B. van het gymnasium Willem III een Indische universiteit groeien; maar dan moet vooral niet de opleiding besnoeid worden.

De minister van koloniën, de heer DE WAAL MALEFIJT, verdedigt eerst de